

Jak bys charakterizoval období komunismu v 70. - 80. letech? Někaké specifické znaky?

Po vpádu vojsk Varšavské smlouvy pod velením politiků SSSR bylo odstaveno Dubčekovo reformní křídlo KSČ, které prosazovalo „socialismus s lidskou tváří“.

Tímto odstavením Dubčekova křídla začalo po 50. letech druhé nejkřutější období v poválečné historii Československa.

Nastalo období prověrek, a kdo nesouhlasil se vstupem vojsk VS a následnými kroky normalizace, měl problémy v zaměstnání a v soukromém životě (pokud nějaký existoval).

Veškeré pokusy o demokratizaci se snažil režim potlačit již v zárodku. Mírné uvolnění nastalo v polovině 80. let s nástupem M. Gorbačova do funkce generálního tajemníka UV KSSS.

Specifickými znaky bylo potlačování svobodného projevu, překrucování historie, zatajování skutečností, zákaz cestování do demokratických zemí, nedostatek zboží v obchodech.

Co bylo v té době "in", jaká byla hudba a kultura obecně?

S těmito znaky a popsanou charakteristikou režimu korespondovala i "státem" povolená kultura.

Byly vydávány knihy autorů poplatných režimu. To samé bylo i u komerční (populární) hudby. Státní rozhlas a televize vysílali programy, které byly předem cenzurovány. Velké množství lidí poslouchalo tajně zahraniční stanice (Hlas Ameriky, Svobodná Evropa).

Až na výjimky, na rozdíl od Maďarska se nekonaly koncerty "velkých" zahraničních skupin ve světě uznávaných umělců.

Velmi kvalitní byla "podzemní" (undergroundová) kultura. Bohužel většina skupin byla zakázána.

Nepohodlní herci a režiséři zkoušeli po soukromých bytech. Spisovatelům vydávali knihy v zahraničí. Spousta umělců byla donucena k emigraci nebo emigrovala.

Čeho se lidé nejvíce báli?

Lidé se nejvíce báli mluvit otevřeně, protože společnost byla prošpikována tajnou policií a jejími spolupracovníky.

Tito se pohybovali mezi kolegy v zaměstnání, na kulturních akcích, po restauracích. Nikdo netušil, zda je soused v domě nebo kolega v práci spolupracovník STB.

TUZEX - Měl jsi nějaké věci z tuzexu? Jak to chodilo a koho bylo dobré znát?

Jelikož se tato doba vyznačovala nedostatkem normálního zboží, natož kvalitního a stát potřeboval valuty, byly v některých městech, které navštěvovali občané demokratických zemí světa, zřízeny prodejny TUZEX.

V těchto prodejnách se také nakupovalo za bony. Občan, který nepracoval v zahraničí, mohl v prodejnách nakupovat pouze po směnění koruny za bony na černém trhu, který režim toleroval, za účelem získání valuty.

Byly za komunismu nějaké výhody?

V tomto období se na první pohled zdálo výhodné, že je školství a zdravotnictví zdarma. Otázkou zůstává, na jaké úrovni byly.

To samé bylo v ústavou daném právu na práci. Všichni občané měli práci, ale opět se můžeme ptát, kolik lidí využilo svou pracovní dobu za účelem, který měli v pracovních smlouvách. Jediné, co bych považoval za výhodné, byly novomanželské půjčky a nízké náklady na bydlení.

Co to vlastně bylo podpultové zboží a kdo ho dostal?

Jak jsem se již zmiňoval, byl nedostatek zboží. V obchodech chyběly hygienické potřeby, ovoce, maso, elektronika, byl velmi omezený výběr obuvi, oděvů a sportovních potřeb (kola). Tato situace velmi nahrávala lidem, kteří měli k tomuto sortimentu přístup, jejich kamarádům a známým, kterým zboží schovávali, čímž se nedostalo na ostatní a pro takové praktiky vznikl název "podpultové zboží".

Kdo byl pro komunistický režim nepohodlný?

Pro režim byl nepohodlný ten, kdo měl svůj názor, své myšlení, nechtěl držet stranou určený směr.

Každý, kdo byl přesvědčený o síle jedince, který se stará o sebe sám a nespolehá na stát. Strana se obávala lidí věřících a církve. Strana se obávala intelektuálů, umělců a sportovců, kteří byli seznámeni s životní úrovní demokratických zemí.